

Таким чином, формування передумов до здійснення міжкультурної комунікації у процесі вивчення української як іноземної на початковому етапі є одним з найважливіших компонентів успішного оволодіння мовою на високому комунікативному рівні і потребує активного залучення до навчально-методичної бази дисципліни матеріалів етнокультурологічного та лінгвокультурного спрямування.

Список використаних джерел:

1. Гавришак І. І., Проців О. Я. Фонові знання як важливий чинник формування іншомовних комунікативних компетенцій іноземних студентів. Актуальні проблеми лінгводидактики в сучасному освітньому середовищі : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції / за ред. Г. І. Дідук-Ступ'як, Т. М. Миколенко, М. В. Пігур. Тернопіль, 2020. С. 83–86.
2. Голубовська І. О. Етнічні особливості мовних картин світу : монографія. Київ : Логос, 2004. 284 с.
3. Жайворонок В. В. Знаки української культури : словник-довідник. Київ : Довіра, 2006. 703 с.
4. Козак А. В. Міжкультурна комунікація у контексті діалогу культур. Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Сер. : Філологічні науки. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. Вип. 118. С. 106–110.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-279-4-90>

Марченко Н. В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри освіти дорослих,*

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ТА ТРАДИЦІЙ ПІД ЧАС ОСВОЄННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМЦЯМИ

Однією зі складових курсу вивчення будь-якої іноземної мови є ознайомлення з культурою та традиціями країни, мову якої студенти вивчають. Це допомагає їм соціалізуватися, зрозуміти особливості організації життя, світогляд та переконання людей тої чи іншої національності.

Щороку значна кількість іноземців прагне навчатися у вищих навчальних закладах України. Їх приваблює висока якість освіти та помірна вартість навчання. Найскладнішим для них на теренах України є період адаптації та соціалізації, що, насамперед, пов'язаний із

зіткненням із новим соціально-культурним середовищем, фізичним та емоційно-психологічним навантаженням, що виникає в результаті зміни місця та стилю життя. Тому значну роль у соціалізації студентів-іноземців відводимо викладачу, який на заняттях з української мови ознайомлює їх із різноманітними темами, які допомагають правильно організувати їхнє життя в новій для них країні. «Завдання викладачів у перший рік навчання – максимально наблизити рівень соціокультурного, особистісного та освітнього розвитку іноземних студентів до рівня вітчизняних першокурсників» [1, с. 33].

Зауважимо, що місія викладача полягає не лише в поширенні української культури та традицій, а й створення хорошого мікроклімату в полікультурній групі, що дозволить створювати необхідні освітні ситуації для успішного засвоєння знань та вироблення комунікативних умінь та навичок.

Ознайомлення студентів-іноземців з українською культурою та традиціями відбувається за допомогою вивчення комунікативних тем, перегляду відео, прослуховування української музики, проведення екскурсій тощо.

Проаналізувавши підручники з української мови як іноземної, можна помітити, що автори брали за мету детальніше познайомити студентів саме з тим українським містом, в якому було створено підручник. Такий підхід має як і позитивні, так і дещо негативні сторони. З одного боку, іноземці можуть багато дізнатися про визначні місця, їжу та культурне життя саме того регіону, в якому вони проживають у даний час, а з іншого – у них відсутня інформація про інші міста України, які варто відвідати. Під час укладання підручників варто врахувати, що його можуть використовувати і в зовсім іншому місті України, яке має свої культурні пам'ятки та смаколики. З огляду на це, викладачу потрібно будувати свої заняття так, щоб познайомити іноземців з найпопулярнішими місцями України та розповісти про їх особливості. Адже, зазвичай, студенти прагнуть подорожувати під час канікул і неодноразово цікавляться та радяться з викладачем про те, куди краще поїхати відпочити.

Ведення діалогів про визначні місця України, про особливості національної кухні поєднуємо з діалогами про міста, природу та національну їжу рідної країни іноземців. Кожен із студентів може поділитися способом приготування улюблених страв, порадити одному-одному найкращі місця для відпочинку та застерегти від негараздів, які можуть трапитися з туристами в їхній країні. Зазвичай, викладачі, щоб показати іноземцям різноманіття української кухні, не лише демонструють картинки страв, а й готують разом із студентами борщ та вареники або ж відвідують ресторани української національної кухні.

Надзвичайно цікавими для іноземців є й практичні заняття, які можуть безпосередньо відбуватися в магазині, супермаркеті, на базарі,

кафе, або може бути створений віртуальний заклад за допомогою демонстрації слайдів чи відео. Викладач може познайомити студентів із популярними продуктами, які купують українці, вивчити з ними питання та необхідні фрази (наприклад, «Допоможіть, мені, будь ласка», «Де я можу знайти хліб?», «Скільки коштує...?», «Дайте, будь ласка, 300 грамів сиру», «Підкажіть, будь ласка, цей сир свіжий?» тощо). Обов'язково розігруємо ці діалоги в парах. Також під час виконання різних завдань зважаємо на те, що варто змінювати партнерів. Це сприятиме тому, що студенти більше дізнаються один про одного, навчаються слухати, розуміти та аналізувати відповіді багатьох людей, звикати до різного темпу спілкування.

Одним із шляхів поширення української культури є ознайомлення студентів-іноземців з українськими віршами та піснями. Ми щороку святкуємо день народження Тараса Шевченка, День української писемності, День матері, День Незалежності України тощо. Оскільки робота зі студентами обов'язково має виховну складову, то можна залучити їх до урочистих святкувань, на яких вони можуть декламувати вірші чи співати пісні. Слухання та співи українських пісень – це хороший спосіб запам'ятання, а згодом і використання слів на практиці. Знайомство з найкращими українськими віршами та піснями супроводжується інформацією про авторів та виконавців, що дозволяє студентам самостійно знаходити нові твори для освоєння. Також обов'язково ми організовуємо діалог між студентами, під час якого вони мають розповісти про своїх улюблених письменників, виконавців та музичні жанри, які їм найбільше до вподоби.

Ще одна тема, яка обов'язково розглядається під час вивчення іноземної мови, – це спорт та відомі люди країни. Вивчаємо різні види спорту, які поширені у всьому світі, але особливу увагу звертаємо на ті види, якими полюбляють займатися українці та мають високі нагороди на змаганнях. У процесі вивчення теми студенти обговорюють різні види спорту своєї країни, виокремлюють свій улюблений та аргументують відповіді.

Важливим засобом під час вивчення української мови є короткі відео. Для ознайомлення з історією України, життям та творчістю відомих людей можна використовувати пізнавальний серіал на ютубі «Книга-мандрівка. Україна». Перевагою цього відео є те, що в ньому наявні субтитри англійською мовою майже до кожного відео, короткий та яскравий опис обраної теми. Переглянувши та обговоривши серії «Книги-мандрівки», студенти зрозуміють як утворилася наша держава, дізнаються про українських героїв-козаків, визначні місця в Україні, про відомих культурних діячів, традиції тощо. Оскільки ці короткі відео пробудять в іноземців зацікавлення до описаних у них місць, то можна організувати екскурсії до Києво-Печерської лаври, до особняка О. Терещенка, де зараз Національна медична бібліотека, до

Національного музею Т.Г. Шевченка, музею Лесі Українки, Київської картинної галереї та музею ім. Ханенків тощо.

Окрім того, одним із завдань викладача є навчити студентів поважати іноземну культуру та релігію. Протягом навчального року ми розповідаємо та демонструємо особливості святкування Дня святого Миколая, Різдва Христового, Великодня тощо. Студенти із зацікавленням вивчають традиції святкування в Україні та розповідають про великі свята в їхніх країнах, ведуть діалоги з метою всебічного ознайомлення з культурою іноземної країни.

Чудовим пластом для вивчення української мови є казки. Прочитання казки та робота над системою запитань до неї дає можливість запам'ятати низку нових слів, розвиває комунікативні здібності студентів, а також бажання знаходити подібні казки у фольклорі рідної країни та ділитися її змістом з одногрупниками.

Таким чином, під час вивчення української мови спостерігається поліфонія культур. Діалоги, рольові, імітаційно-моделюючі ігри, навчальні матеріали, які використовуються під час занять, дають можливість студентам-іноземцям зрозуміти історію та традиції як України, так і своїх однокурсників.

Список використаних джерел:

1. Малахова С. М. Проблеми міжкультурної комунікації іноземних студентів: педагогічні аспекти. Медична освіта. 2016. № 1. С. 32 – 34.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-279-4-91>

Репетун А. К.

*викладач кафедри мовної підготовки,
Запорізький державний медичний університет*

ПРОБЛЕМА МОВНОЇ АДАПТАЦІЇ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ В УКРАЇНСЬКИХ ЗВО

Сучасний світовий культурний простір характеризується динамічністю та складністю процесів. Глобалізація економіки та культури охоплюють безліч представників різних етнокультур. Інтенсивність контактів між представниками різних національностей дуже зросла та продовжує збільшуватися. Крім власне економіки, найважливішими зонами професійної та соціальної міжкультурної комунікації стали освіта, туризм, наука, мистецтво, медицина та ін.

У ряді інноваційних підходів до освітнього процесу, зокрема до мовної підготовки, провідну роль грає навчання іншомовному